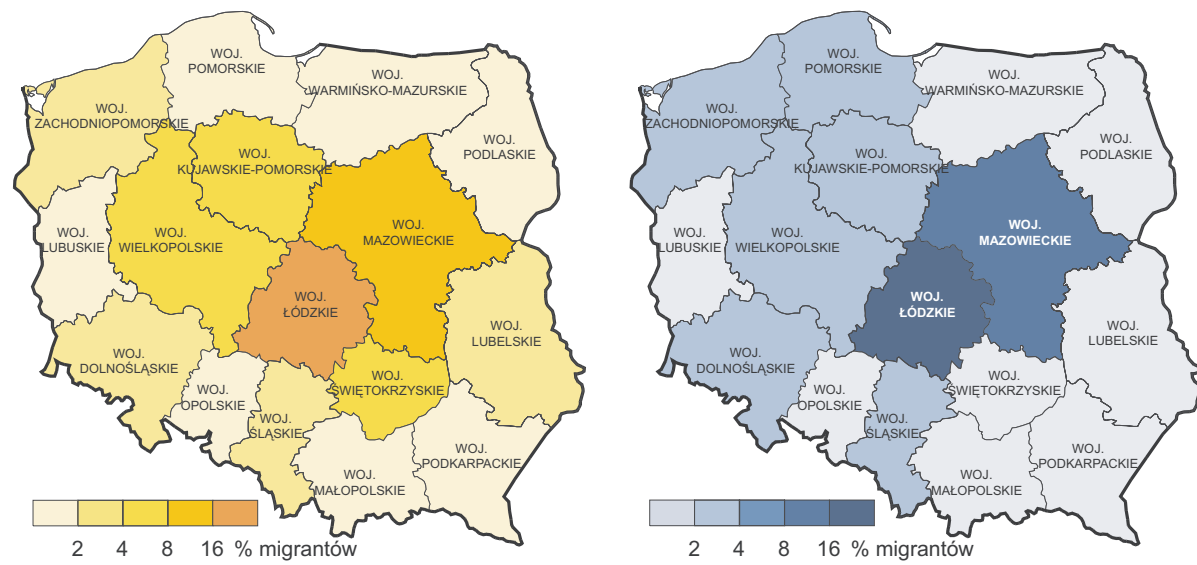

Migracje stałe ludności

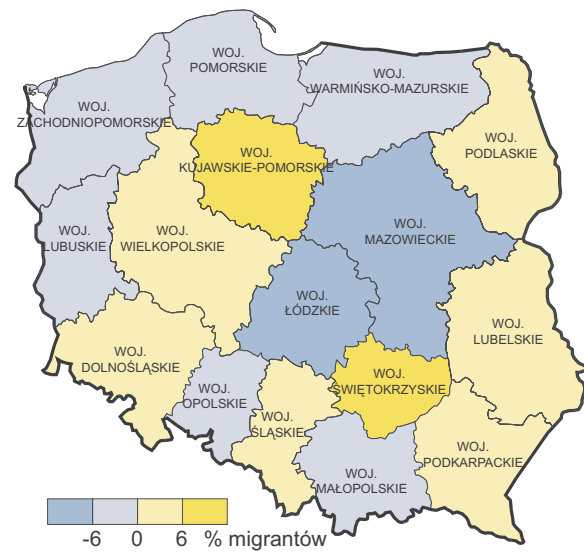
WYMIANA LUDNOŚCI ŁODZI Z WOJEWÓDZTWAMI

1. PRZYJAZDY

2. WYJAZDY

3. SALDO

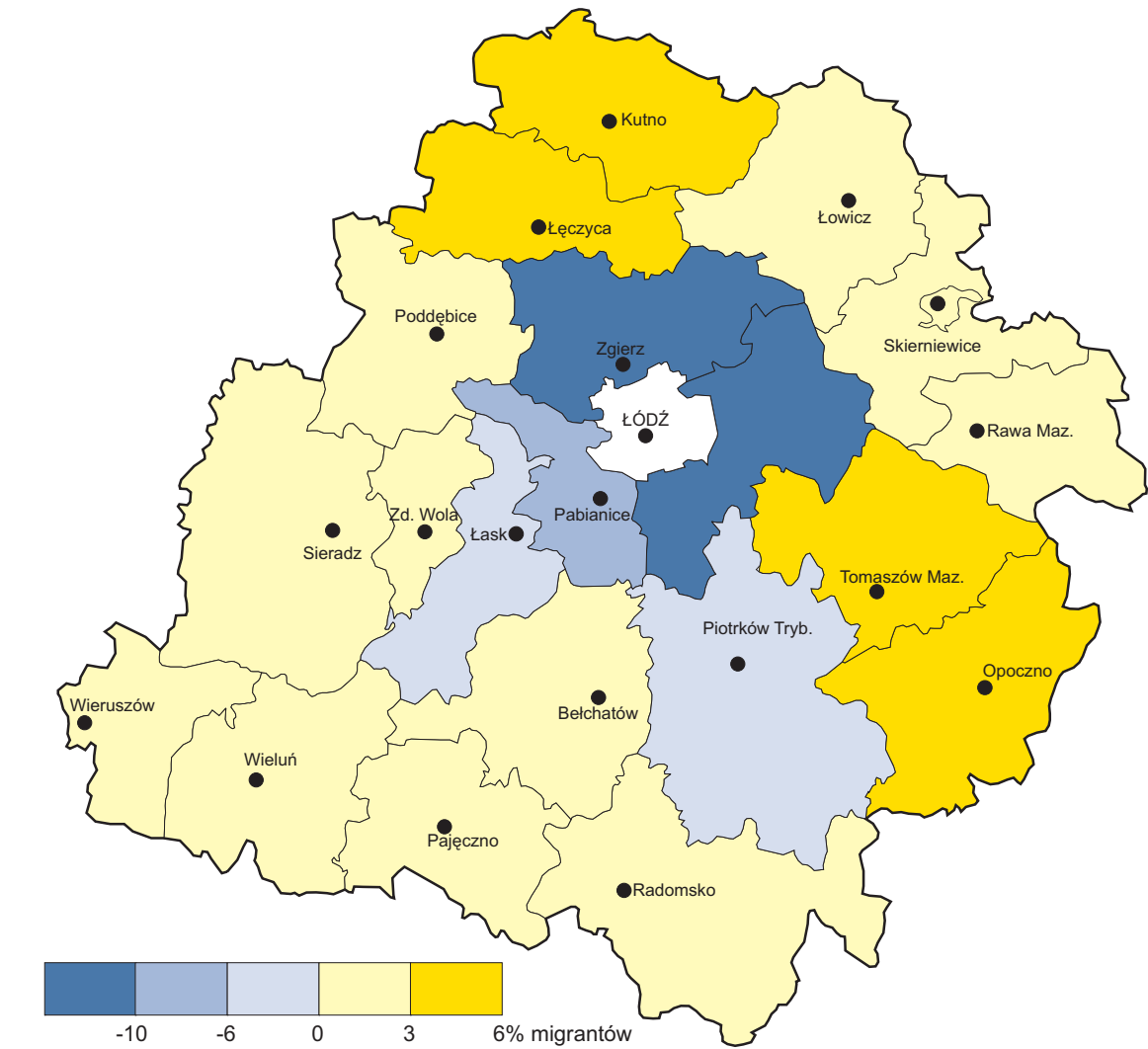
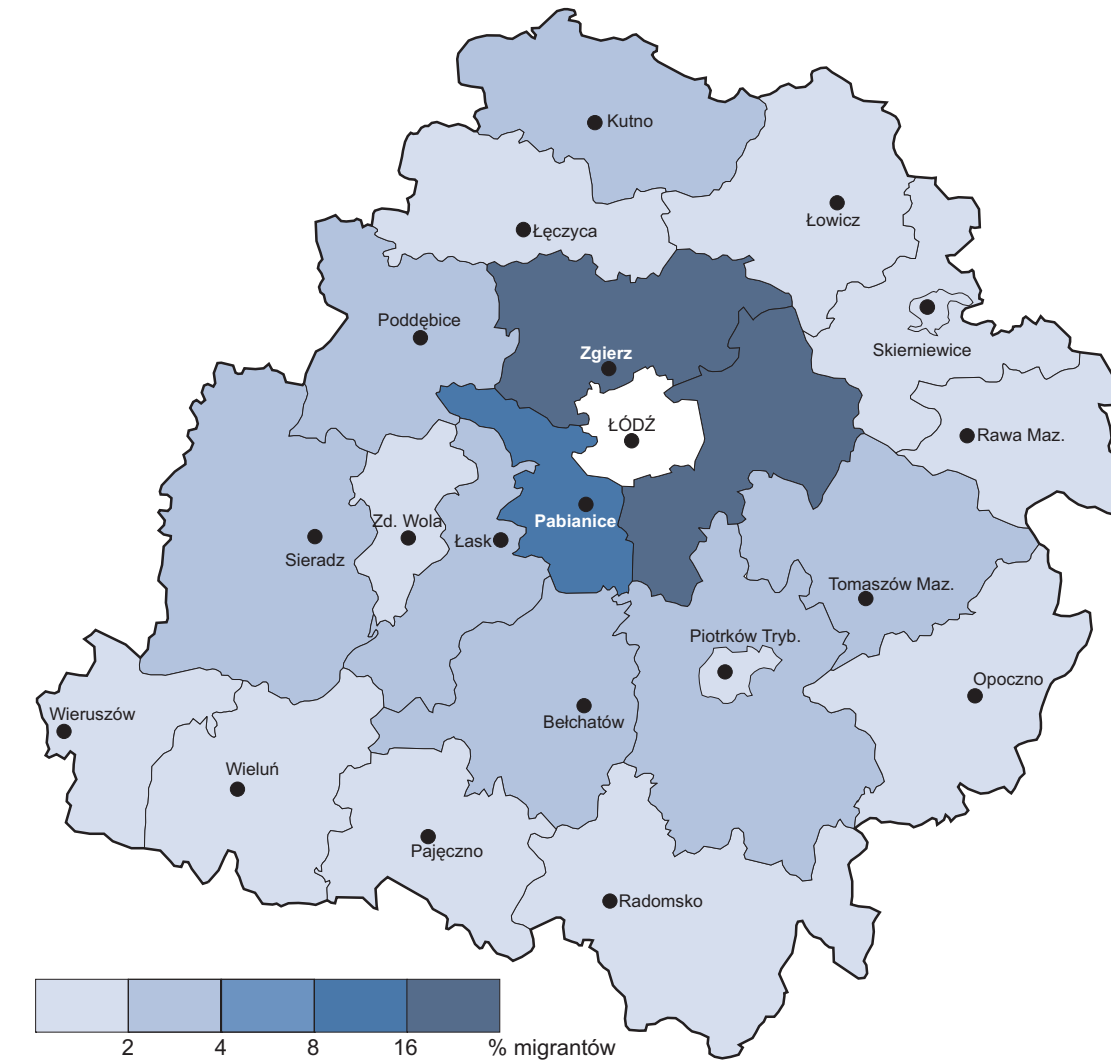
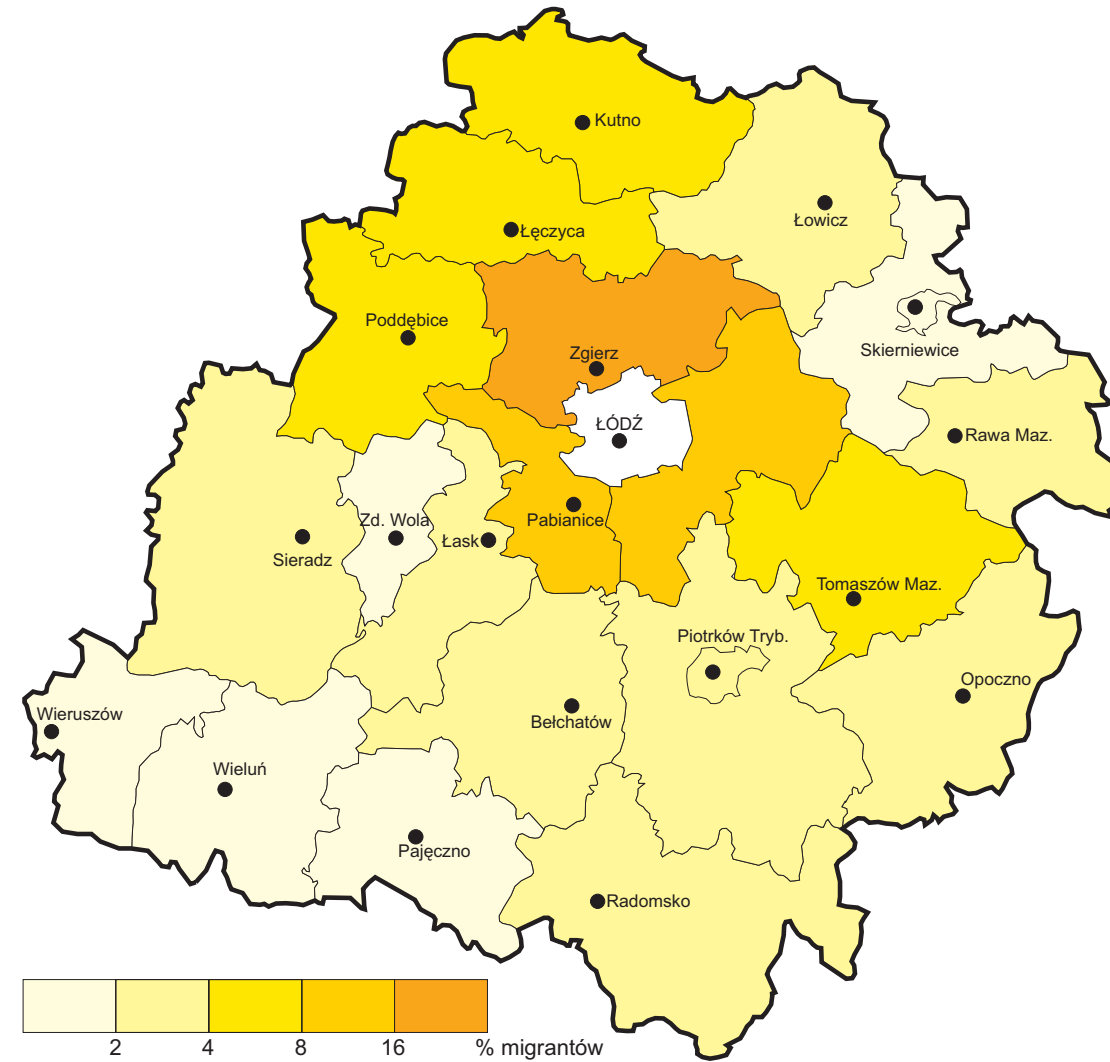

WYMIANA LUDNOŚCI ŁODZI Z POWIATAMI WOJ. ŁÓDZKIEGO

4. PRZYJAZDY

5. WYJAZDY

6. SALDO

Skala
1:1 250 000

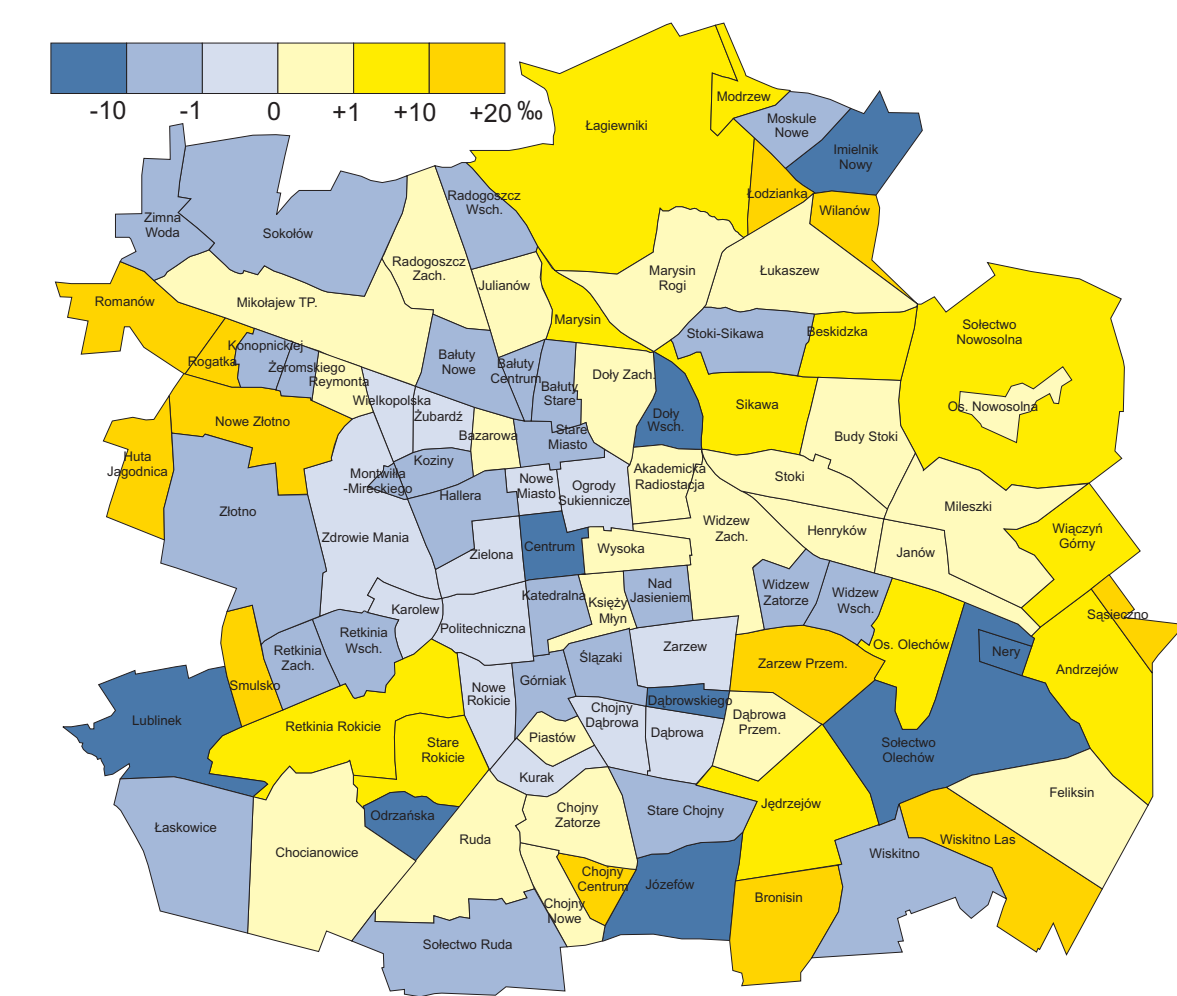
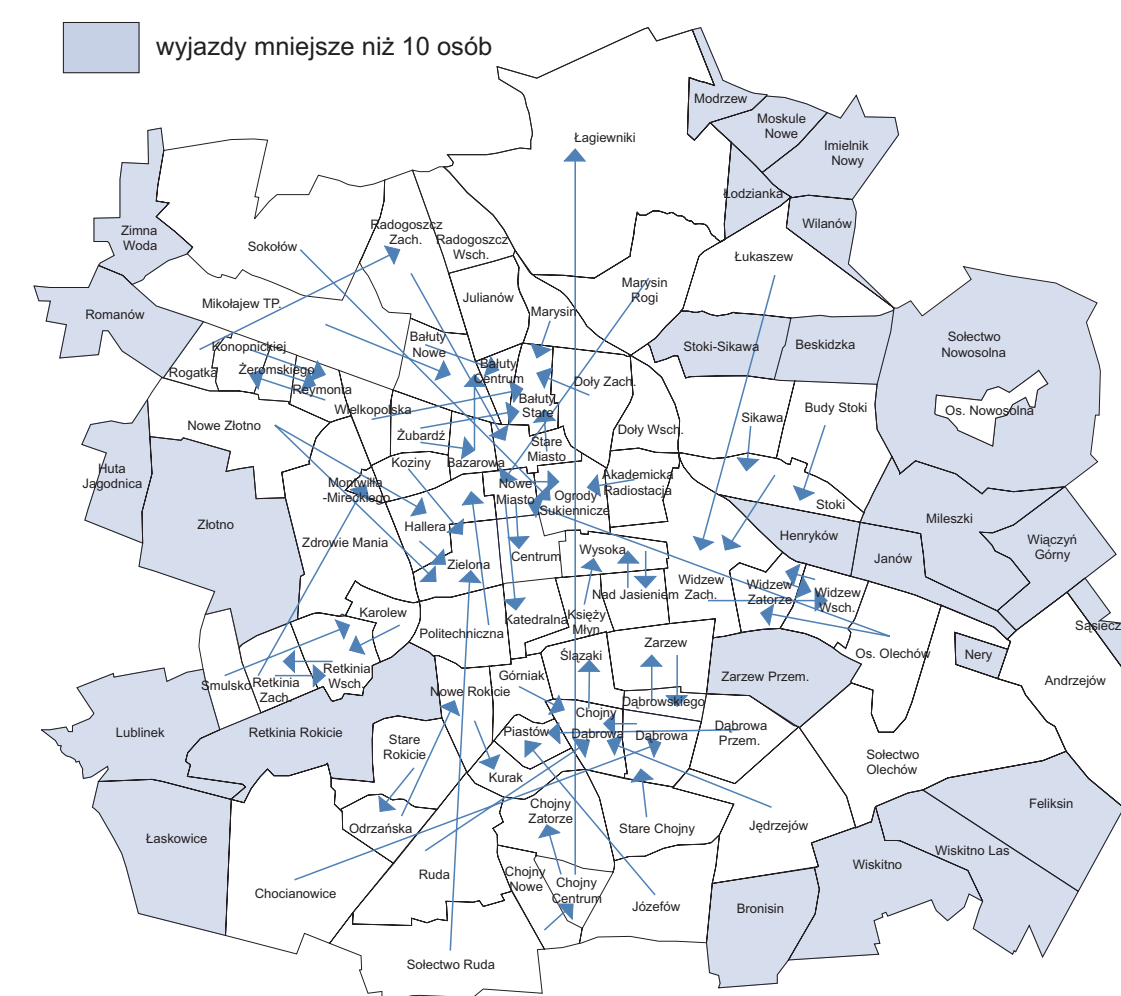
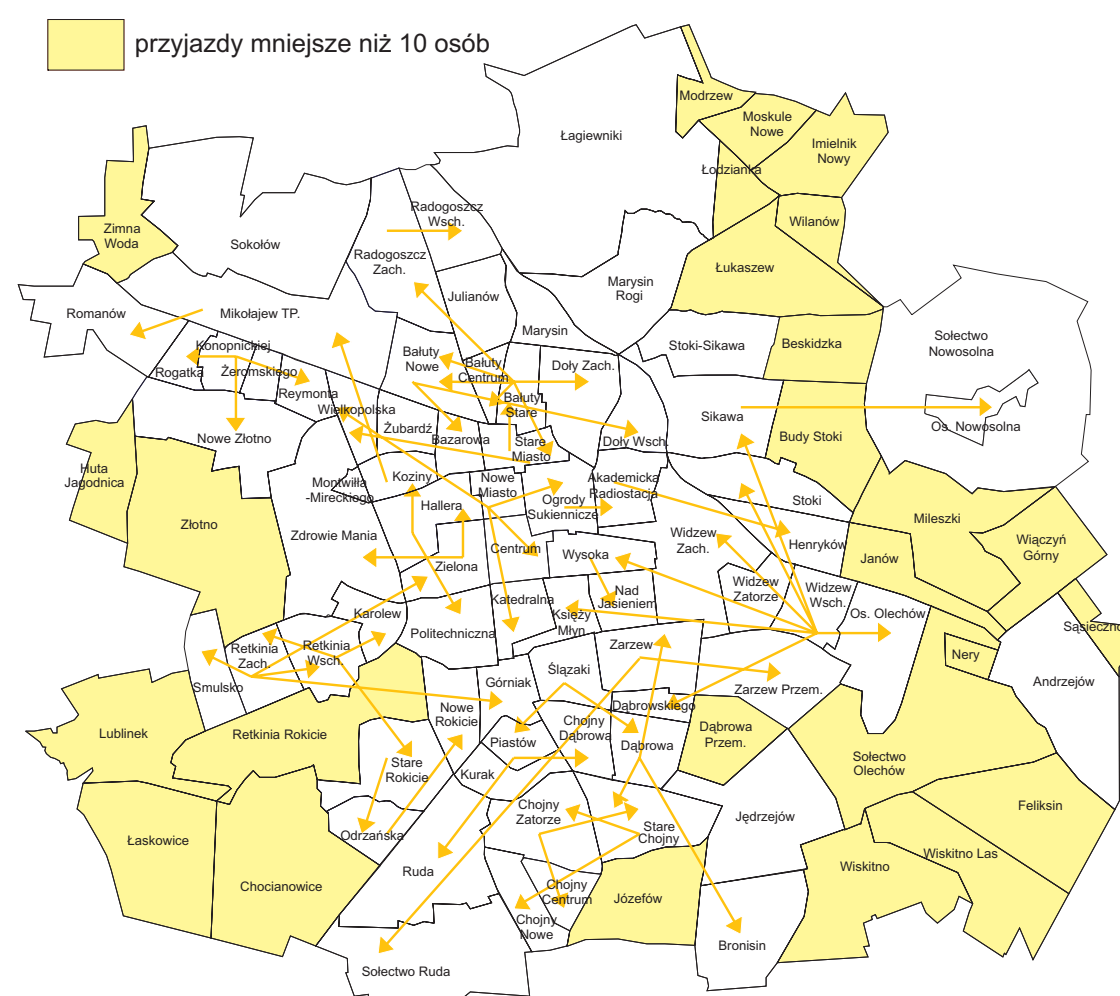
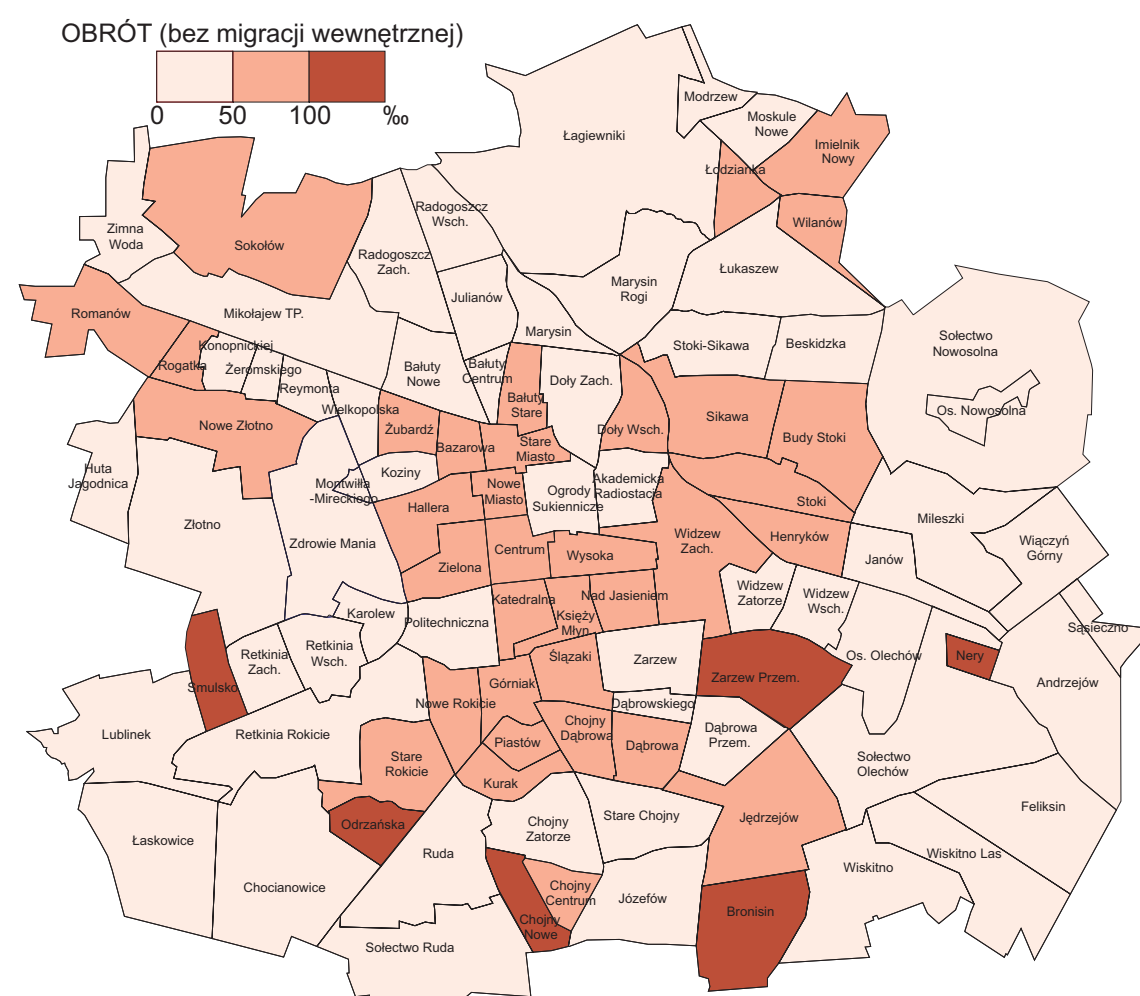
MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI ŁODZI

7. WYMIANA MIGRACYJNA

8. GŁÓWNE KIERUNKI PRZYJAZDÓW

9. GŁÓWNE KIERUNKI WYJAZDÓW

10. SALDO MIGRACJI

Skala
1:150 000

ATLAS MIASTA ŁODZI

Plansza XVI: Migracje stałe ludności

Wojciech Michalski

Wykres przedstawiający zmiany w wielkości i strukturze migracji w Łodzi w latach 1999-2007

Łódź – wielkie miasto powstała w drodze dynamicznego napływu ludności wywołanego przez sprzyjające warunki ekonomiczne na rynkach wschodnich. Przyrost liczby mieszkańców sięgający, na przestrzeni kilkudziesięciu lat przelomu ubiegłych wieków, prawie 0,5 mln osób był możliwy dzięki migracjom. Ich intensywność zmieniała się wraz z koniunkturą gospodarczą w Rosji. Dlatego też w latach 90-tych znaczenie migracji, wraz z głębokim kryzysem tradycyjnej, włókienniczej, bazy ekonomicznej Łodzi, gwałtownie zmalało. Wielkości napływu i odpływu migracyjnego ustabilizowały na bardzo niskim poziomie 5% rocznie, co oznacza, iż wymiana migracyjna obejmowała tylko 8 – 8,5 tys. mieszkańców. Również saldo migracji było w tych latach stabilne i bliskie zera.

W okresie powojennym największy napływ do Łodzi notowano z terenów byłych województw łódzkiego, piotrkowskiego i sieradzkiego oraz skierniewickiego i plockiego. Przebiegła odległość pokonywana przez osoby przybywające do Łodzi z miast wynosiła 125 km, a ze wsi 80 km (Araszkiewicz A., Michalski W., 1983/84). Wraz ze spadkiem intensywności migracji zmniejszyła się strefa oddziaływania migracyjnego miasta.

W 1999 r. odpływ migracyjny z Łodzi koncentrował się w pasie do 20 km od miasta. Jednak mediana odległości sięga 35,8 km, gdyż drugim centrum emigracji było województwo mazowieckie, a przede wszystkim Warszawa. Udział województwa łódzkiego w odpływie przekraczał 62%, a mazowieckiego sięgał 12%.

W wyjazdach z Łodzi zdecydowanie dominowały powiaty: zgierski (29,9% emigrantów), łódzki wschodni (25,9%) i pabianicki (15,1%). Natężenie wyjazdów było ściśle powiązane z odległością - im dalej od Łodzi do danego powiatu tym mniejszy był jego udział wśród łódzkich emigrantów.

Przybywający do Łodzi pochodzili z województwa łódzkiego (ponad 56%) i mazowieckiego (10%) oraz w mniejszym stopniu z wielkopolskiego, kujawsko – pomorskiego i świętokrzyskiego. W napływie regionalnym ludności dominujący udział miały powiaty okalające Łódź: zgierski (21,3%), łódzki wschodni (14,1%) i pabianicki (11,5%). Większy był także udział imigrantów z powiatów północnych, z wyjątkiem skierniewickiego, dla mieszkańców którego bardziej atrakcyjnym obszarem emigracji jest Warszawa. Najmniejszy był napływ z południowej części regionu, dla ludności której konkurencyjnymi w stosunku do Łodzi terenami osiedlania się są Wrocław i miasta Górnego Śląska. Można zatem powiedzieć, że powiaty centralnej części województwa łódzkiego tworzą zaplecze demograficzne Łodzi.

Mediana odległości napływu migracyjnego była dwukrotnie większa niż w przypadku odpływu i wynosiła 75,2 km. Strefa napływu krajowego zamknęła się zaś w pasie 150 –200 km. Napływ miał więc przede wszystkim charakter regionalny a odpływ lokalny, podmiejski.

Saldo migracji, ogólnie nieznacznie ujemne, miało najbardziej niekorzystne wartości w powiatach otaczających Łódź (97% ujemnego salda z regionem). Z pozostałymi powiatami było ono dodatnie, czyli stolica regionu zyskiwała mieszkańców z dalszych terenów województwa, ale w większym stopniu traciła ich na rzecz swojej aglomeracji.

Warto podkreślić, iż w wymianie międzywojewódzkiej Łódź ma saldo ujemne z łódzkim i mazowieckim, natomiast zyskuje mieszkańców ze świętokrzyskiego, wielkopolskiego i kujawsko – pomorskiego (łącznie 66% dodatniego salda) oraz z regionów wschodniej części kraju. Szczególnie widoczna jest rola świętokrzyskiego obszaru, który od lat przyczynia się do zwiększania liczby ludności w Łodzi.

Odmienne co do zasięgu przestrzennego i skali wielkości są migracje wewnątrzmiejskie ludności. Z porównania stosunkowo nielicznych migracji zewnętrznych oraz zmian miejsca zamieszkania wewnątrz miasta wynika, że te ostatnie odgrywają znacznie większą rolę w przestrzennej redystrybucji ludności Łodzi. Dowodzi tego badanie przeprowadzone w 1997 r. na podstawie kart meldunkowych informujących o zmianach adresu na stałe (migracjach) przekraczających granice nieruchomości (Michalski W., Szafrąńska E., 2000). W momencie badania Łódź podzielona była na 98 jednostek, dla których dokonano analizy migracji. W przemieszczeniach wewnętrznych uczestniczyło 20,8 tys. osób tj. 2,5% mieszkańców miasta. Rozmiary przemieszczeń były ściśle związane z wielkością jednostki – im większe osiedle, tym większe rozmiary migracji.

Główne kierunki przyjazdów i wyjazdów zidentyfikowano dla niemal wszystkich jednostek znajdujących się w zurbanizowanej strefie miasta. Nie wyznaczana takiego kierunku gdy liczba migrantów nie przekroczyła 10 osób. Osiedlający się w danej jednostce najczęściej pochodzili z jednostki bezpośrednio z nią sąsiadującej (60% przypadków). Podobnie emigrujący kierowali się głównie do jednostek sąsiednich (56% przypadków), bardzo często do tych, z których przybyło do nich najwięcej imigrantów. Duże znaczenie miały także przemieszczenia odbywające się wewnątrz poszczególnych jednostek.

Przestrzenny układ parametrów migracji był na ogół koncentryczny, aktywność migracyjna zmniejszała się od centrum ku obrzeżom miasta, a saldo migracji zmieniało się z ujemnego na dodatnie.

Zróżnicowanie rozmiarów migracji wewnętrznej w Łodzi jest zdeterminowane różnicami w zaludnieniu poszczególnych osiedli. W przestrzeni miasta nie zaobserwowano obszarów wydłużających się ani gwałtownie zwiększających liczbę mieszkańców. Wydaje się, że brak wyodrębnionych centrów migracji jest zjawiskiem typowym dla okresu transformacji. Towarzyszy jej bowiem głęboki kryzys budownictwa mieszkaniowego, a migracje są związane z poprawą warunków mieszkaniowych czego łatwiej można dokonać w najbliższym sąsiedztwie, w ramach tego samego, znanego osiedla. Wniosek powyższy potwierdzają badania przeprowadzone w gminach warszawskich, do których napływający pochodzą w zdecydowanej większości z gmin sąsiednich (Potrykowska A., Śleszyński P., 1999).

Literatura i materiały źródłowe

Araszkiewicz A., Michalski W., (1983/84). Pochodzenie terytorialne mieszkańców województwa łódzkiego. [w] Przegląd Ekonomiczno – Społeczny m. Łodzi, Nr 9

Dane wynikowe GUS – Baza demograficzna

Michalski W., Szafrąńska E., (2000). Wewnątrzmiejskie migracje stałe mieszkańców Łodzi w 1997 roku. [w] Szymańska D. (red), Procesy i formy ruchliwości przestrzennej ludności w okresie przemian ustrojowych. Toruń

Potrykowska A., Śleszyński P., (1999). Atlas Warszawy, Migracje wewnętrzne w Warszawie i województwie warszawskim. z. 7, PAN, Warszawa.